

DIRECTOR:

Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUDEȚUL TARNAVA MICĂ:

INSERATE:

In șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

REDACTOR:

Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

O boală nouă

Centrul studențesc București a adresat un apel către studentele din România. Le invită să nu ia parte nici una la vre-un concurs de frumusețe. Să aibă ele nobila mândrie de-a rămâne studente și să nu aspire la „înaltul” titlu de „Miss”. Ar fi o jignire pentru studențime, dacă această măgulitoare distincție ar dobândi o o aniversitară.

Bravo studenți! Aplaudăm cu toată convingerea. Este un gest demn și distins, creștinesc și românesc.

Frumusețea? Adevărată, reală, există una singură: a sufletului. Pentru stabilirea ei se va ține un concurs grandios, pentru toți fără excepție: la Dumnezeu. — Există, de sigur, și alte concursuri laudabile. Tot ce vrednicia și destoinicia, străduința și istețimea a reușit să producă bun, frumos, nobil, poate fi pus la întrecere. Dar frumusețea fizică? Un dar gratuit al lui Dumnezeu. Pe deasupra: trecător ca umbra și ca fumul. Chiar apăsând este în floare, prețuiește strict numai atât, câtă frumusețe spirituală are ca suport. De preț numai atunci, când e modestă, pudică, neștiutoare de sine; respingătoare însă dacă e arogantă, provocatoare, obraznică. Iar pentru cine o scoate la îndrăgul concursurilor, extrem de periculoasă.

Căci asta sunt, în definitiv, concursurile: dădăcițe modernă, camuflată, a târgurilor de sclave din antichitatea păgână.

Mai întâi brutala încălcare a pudorii, pe care o constituie însăși procedura alegerii, cu toate cancanurile și apucăturile ei umilitoare. — Apoi: regizorii tainici ai întregii machinațiuni sunt samsarii internaționali, cari fac câștiguri enorme din recrutarea tinereții pentru pasiunile murdare ale desabuzărilor moderni. Episcopul catolic din Galveston a avertizat, anul trecut, pe frumoasele Europei, despre șarlatania acestor întreprinderi și sfârșitul jalnic ce-l au datese voiajurile încântătoare spre țărâmurile Americii. Nu există tragedii mai sguđuitoare — decât soarta Miss-urilor din trecutul apropiat. Visuri și nădeji fantastice, cari isprăvesc în zăburile ordinare ale porturilor americane, ori în brațele morții violente.

Pe deasupra, ce obsesie bolnavă nu produc aceste blestimate târguri, în sufletele naive de opopile? Ce pervertire în aprecierea valorilor, ce frivolitate în concepția de viață. Muncă, cinste, modestie, dispar toate, pentru fantaziile aprinse, în fața frumuseții fericitoare. Ce cumplite urmări sociale poate avea această sistematică pervertire sufletească! Ca să nu mai vorbim de exaltarea nerăbdătoare a concurențelor, care poate face pe „Miss Polonia” din acest an să se sinucidă, fiindcă nu a ajuns „Miss Europa”!

De aceea dorim ca gestul studenților din București să-l urmeze toate asociațiile din țară, fiecare tată de familie și statul însuși. Sunt în joc mari interese naționale și sociale!

Case culturale

Zodia culturalizării și rostul preoțimii — Gânduri de azi, pentru mâine

de prof. AUGUSTIN POPA

La Blaj se va clădi, în curând, o „Casă Culturală”. Planurile sunt gata și avem bune nădeji că serbările jubilarie din vară se vor desfășura sub bolțile ei primitoare.

O dorim de mult. O cere spiritul zilelor noastre. Opera febrilă de „culturalizare”, în zodia căreia trăim, se săvârșește numai în parte între zidurile școlii. În foarte mare măsură, în afară. Este deci indispensabil un locaș care să adăpostească și, dacă poate, să armonizeze câmpul vast al atât de variatelor preocupări culturale extrașcolare.

De aceea prietenii Blajului vor saluta cu bucurie înfăptuirea acestui gând. Se vor bucura în deosebi de faptul, că noua instituție se așază frățeste lângă celelalte, ridicată de aceleași mâini, străbătută de aceleași gânduri, cari au înălțat toate venerabilele vetre de lumină ale orașului lui Inochentie. Va sta, deci, și ea în slujba vechilor noastre idealuri, completând armonice străduințele noastre din școală.

„Casa Culturală” din Blaj trebuie să fie însă mai mult decât o veste bună. Pentru toți aceia cari au misiunea sfântă de a răspândi în clocotul vieții moderne spiritul creștinesc și românesc al tradițiilor noastre seculare, ea vrea să fie un îndemn, viu și concret, de-a face la fel. Este de dorit, ca preoții noștri să înceapă o acțiune stăruitoare pentru clădirea de „Case Culturale” la sate.

Dar, se va spune, n'are preotul destul val cu sufletele credincioșilor, cu răutatea și îndărătnicia lor crescândă? Și nu-i destul sbuciumul tot mai istovitor pentru tralul de toate zilele? De case culturale ne arde nouă acum?!

Așa-i — și nu-i așa. De sigur, soarta preotului nu-i de invidiat. Cum n'a fost nici a Mântuitorului, nici a apostolilor, și a nici unui bun slujitor al Lui. De sigur, chemarea preotului este sfințirea sufletelor: muncă înfricoșată, grea și nerăsplătită în viața aceasta.

Totuși, în spiritul bisericii problema se pune așa: Ai lucru mult? Mai fă-ți! Ai greutăți mari? Incepe lucruri și mai grele! Ești nerăsplătit? Dă noi dovezi de jertfă și generozitate! — Paradox? Poate. Cu siguranță însă unul din acelea cari duc la izbândă.... Căci „nu sunt căile mele, ca și căile voastre, fiii oamenilor...”

Dar să lăsăm aceste culmi și să privim problema mai în concret, după gândurile noastre.

Preotul are grija sufletelor. Exact. Numai cât pe pământ nu există nici un suflet. Nu sunt decât oameni. Iar omul, biata trestie gânditoare a lui Pascal, este un compromis ciudat de spirit și materie, pământ și veșnicie, flă-

mând deopotrivă după pâinea vieții de veci și după pâinea noastră cea de toate zilele. Și aceste prăpastii sunt în el una, nedespărțite, străbătându-se și influențându-se imprumutat. De aceea, pentru a scoate biruitor sufletul din vâltorile materiei și a cărnii, trebuie să te apropie de omul întreg, așa cum e; să-i dai drumuri, să-i dai bariere de apărare prin toate meleagurile pe unde își dăpână viața, prin noroiul materiei ca și prin înălțimile intelctului și furtunile simțirii.

Astăzi, în deosebi, când viața se complică și învâlmășește tot mai inextricabil, când se sfarmă și darmă cadre de veacuri statornicite, se distramă tradiții seculare, când lupta pentru existență este de-o violență soră cu disperarea, când toate râurile vieții și-au ieșit din alvii și mână vijelios tot ce le stă în cale, — care păstor sufletesc se mai poate mulțumi cu rolul de clopot tras în dungă? Prinse în vârtejul acestei universale transformări și distrămări de cadre, materiale și morale, sufletele stau să se înece. Ce le folosește că preotul, la postul lui de veghie, le arată de departe limanurile veșniciei, dacă nu sare în apă să le scoată, dacă nu prinde sapa să facă diguri și zăgazuri, prin cari apele tulburate să capete din nou direcția bună, spre marea veșniciei?!

În această lumină trebuie să privească vorbele lui Benedict XV, dintr'o scrisoare către episcopul de Bergam (11 Martie 1920), de o pregnantă actualitate: „Nici un membru al clerului să nu-și închipuiască, spune el, că o astfel de acțiune (— în sindicatele muncitorști —) este străină siuței preoțești, sub pretext că ea se deprinde pe teren economic: căci tocmai pe acest teren este primejduită mântuirea sufletelor. De aceea voința Noastră este ca preoții să-și socoată de a lor datorie a se consacra cât mai mult cu putință științei și acțiunii sociale...”

Dar, dacă și domeniul economic intră în grija pastorală, ce vom spune despre cel cultural, intelectual și artistic? Se știe doar că religia și cultura creștină sunt concrescute organic; se știe, că cea mai strălucită și mai armonică civilizație de pe pământ este fiza legitimă a bisericii lui Hristos. — La rândul ei însă, biserica are tot interesul ca această civilizație să rămână creștină. Ce rod poate aduce sămânța evangheliei în pământ înecat de puvoalele necredinții? Cum va putea trăi în pace o biserică creștină cu o civilizație păgână?

Ei bine, tocmai în acest punct, suntem la o răspântie hotărâtoare a istoriei. Peste civilizația noastră, creștină în fond, trece un puternic suflu de duh păgân, amenințând să

o falsifice și — s'o îngroape. Clocnirea celor două spirite opuse se traduce în crizele violente și sguduirile sociale de azi. În țările apusene, unde răul e mai înaintat, lupta se duce sistematic, între tabăra lui Hristos și cea a lui Antihrist.

La noi, din fericire, răul încă nu e de nebiruit. Fortărețele admirabile ale satelor, cu toată revoluția sufletească prin cari au trecut în ultimul deceniu, și-au păstrat fața lor tradițională, creștină. Câtă vreme încă? Taina viitorului și — a preoțimii. Iată cum.

Curentul de răspândire a culturii, în părți cât mai largi și în măsură cât mai mare, străbate biruitoare, irezistibil, și la noi, din orașe în toate satele și cătunele. Să nu uităm, anume, că alături de numeroasele inițiative particulare, avem în slujba acestui gând în minister o „direcțiune a educației poporului“, care va avea pe viitor un rol nebănuț de important. Azi mâine și la sate școala va stăpâni numai o parte mică din uriașul avânt spre lumină. Cine va îndruma restul? Iată întrebarea cea mare. Preotul nostru, care are gloria de a fi fost până acum „părintele“ credincioșilor săi în toate domeniile vieții, de-a fi fost „conducătorul firesc“ al satelor noastre, făuritorul sufletului nostru creștin și român, fi-va în stare să-și păstreze acest rol și pe mai departe? Va putea el domina, în special, valul de cultură, bună și rea, care se va năpusti de-acum tot mai vijelios asupra satelor noastre, prin gazete și cărți, conferențe, cinematografe și radio? Va avea vâjnoșia spirituală necesară de-a îndruma întreagă această năvălire de ape sufletești în alviile spiritului creștin?

Să sperăm că da. Și ca să o poată face mai cu ușurință, este inomis necesar să se pună de pe acum el în fruntea mișcărilor de clădire a caselor culturale. Fără doar și poate, mai curând decât am crede, fiecare sat va avea o astfel de vatră luminoasă. Ea va fi a doua bisericuță a comunei. Este de importanță capitală, ca și aici cuvântul preotului să fie îndrumător și hotărâtor. Altfel s'ar putea ca noua bisericuță să se ridice împotriva celei vechi, moștenite din bătrâni. Ar fi un dezastru. Și pentru neam și pentru biserică. — Or, ea

va fi cu noi sau împotriva noastră, după cum se va face prin noi, fără noi ori chiar împotriva neputerii noastre!

De aceea este extrem de important, ca acțiunea de ridicare a viitoarelor case culturale — nimeni nu se gândește la realizarea imediată — să se înceapă și să fie condusă de preoțime. Cum, în general, este o cerință imperioasă a vremilor, ca preotul să aibă parte tot mai vie, tot mai activă în opera de răspândire a culturii. Altfel riscă să-și piardă rolul minunat de „părinte“ și conducător firesc din trecut. — Quod Deus avertat!

„AGRU“ la muncă. Deodată cu primăvara, în câmpul larg al Agrului încep a se trage brazde promițătoare. Munca de organizare în orașe, așa cum s'a hotărât în ședința comitetului, continuă mulțumitor.

În 7 Martie s'a constituit comitetul local al *Blajului*, care are de *președinte* pe adv. Dr. Ioan Bianu, de *cassier* pe directorul de bancă Victor Muntean, iar de *secretar* pe d. Valeriu Iozon; *membri* în comitet: Dr. Gheorghe Borșan, notar public, Dr. Alexandru Măcelar, primmedic județan, Dr. Traian Denghel, primpretor și adv. Dr. Eugen Moldovan.

În 9 Martie, *păr canonic* Dr. Iuliu Florian a ținut, după liturghia solemnă din biserică unde a predicat despre Agru, o consfătuire importantă cu toți fruntașii noștri din *Târgu-Mureș*. Cu plină însuflețire s'a constituit și aici comitetul următor: *Președinte*: Traian Popa, directorul școlii normale; *secretar*: Victor Rusu, secretar la prefectură; *cassier*: Gavril Grama, cons. agr; *membri*: Doamnele Ileana Crețu și Valeria Bucur, dnii Dr. Ioan Pantea, senator, Dr. Ioan Bozdog, deputat, Ionel Cionca, cassier la Banca Națională, Dr. Ioan Florian, medic, Emil Drăgan, director de școală.

Opera de organizare va continua. O serie întregă de orașe sunt în plan, pentru proximele Dumineci. Fruntașii noștri din diferitele centre, în special preoții, sunt rugați să ia contact cu conducerea Agrului, care e gata să trimită, în vederea organizării locale, conferințieri dela centru, în zilele cari se vor găsi mai potrivite.

Dela Buziaș

Cum vorbește și ce-și permite să facă un pop al bisericii dominante

»Eu voi fi acela, care dinamită bisericii uniata (Prot. I. Gheța din Buziaș)

Buziaș-băi este o stațiune balneară mijlocul Banatului. Locuitori băștinași aici vre-o 2—3.000. În timpul sezonului însă, o mare de oameni, fiind una dintre cele mai frecventate băi ale țării. Episcopi uniți și uniți, miniștri, generali, judecători, funcționari, preoți, și țărani, aleargă aici cu miile pentru recâștigarea sănătății lor. Și cum în stațiune balneare — aici poate mai puțin ca aiurea — încă nu-i permis, ca omul să uite de Dătător de viață și sănătate, aproape toate cultele cunoscute (poate și cele tolerate) își au Buziaș lăcașul lor de rugăciune, ridicat și susținut și cu ajutoare dela administrația primărie.

Singur credincioșii uniți sunt lipsiți de mângâieri sufletești, neavând lăcaș de închinare, așa că P. S. Sa episcopul Lugojului, care anual petrece la Buziaș 4—6 săptămâni, vară — era lipsit de celebrarea și ascultarea zilnică a sf. liturghii, iar în Dumineci trebuia să meargă cu trăsura circa 8—10 km., până la biserică unită din Racovița. Nu oricine poate însă permite aceasta și astfel ceilalți 10—15 preoți uniți, cari caută în sezon Buziașul — ca să nu mai amintesc de cei vre-o 20 vizitatori uniți — erau osândiți ca tot timpul să își caute de sănătate la Buziaș, să n'au lăcașul lor propriu de rugăciune.

Pentru remedierea acestui rău, și pentru a satisface și o cerere veche a credincioșilor uniți băștinași de aici (80—100 suflete), 5 preoți uniți din jurul Buziașului au început să se gândească la ridicarea unei modeste capele în Buziaș, care de altcum de zece ani este filie recunoscută a Silagiului. S'a făcut deci o cerere către Comisia interimară a localitate, pentru a se ceda cultului român un intravilan al comunei, care nu poate ținește mai mult ca 12.000 Lei. S'a cerut a

Foia „Unirii“

Pastorația sfinților

Crâmpie luminoasă din viața și opera sf. Ioan Vianney (1786—1859)

de Prof. Dumitru Neda

Cine dorește preoția cu gând curat! bun și mare lucru dorește. Cu toate acestea însă nimeni din cei chemați de Domnul să-i fie păstori turmii și slujitori altarului, nu poate aștepta clipele sfinte ale hirotoniei decât cu frică și cu cutremur. Slujba-i grea; răspunderea-i grozavă; firea-i slabă și pornită spre rău; vrăjmașii is mulți și puternici, iar ajutoa-

¹⁾ Păreră sf. Alfonso de Liguori este că o bună parte dintre cei ce se hirotonesc n'au chiar de loc chemare preoțească.

Cardinalul Gibbons își dă cu socoteala că sunt casuri când unii tineri își atrași la preoție de strălucirea statului preoțesc și de veniturile împreunate cu el, alții is vrăjiți de comoditatea slujbei preoțești, ca acel tânăr ce s'a prezentat unui episcop cu rugămintea să-l primească în seminarul diecezan, răspunzând cu toată calmitatea vlădicului ce se interesa de motivele ce-l îndreaptă spre noua carieră: Mi-e grozav de urât de lucru și așa cred că preoția-i tocmai potrivită pentru mine! — pe alții iarăși li mână spre jertfelnicul Domnului ambiția ce li-se pare că nu și-o pot satisface în lume ca în biserică; eventual li mână și părinții, ce-și au ei motivele lor ca feciorul să le fie popă, (vezi bine că pe cât se poate, în sat cu ei). Cf. James Card. Gibbons *Der Gesandte Christi*. Einsiedeln. 1903. pag. 27—28.

rele darului în lupta pentru isbânda mai bine-lui creștinesc-duhovnicesc se dau numai celor vrednici de ele. Păstorul sufletească trebuie să fie un al doilea Hristos, alter Christus, pildă făcându-se turmii (1 Petr. 5, 3), în ce privește credința și clădirea vieții pe temeliiile credinței mărturisite cu gura; trebuie să fie în lume și totuși să nu fie din lume. „După Dumnezeu preotul e totall... zicea sfântul nostru. Lăsați o parohie douezeci de ani fără preot și oamenii o să se închine la dobitoace“²⁾

Dar dacă-i așa, — și noi știm că așa este — atunci cât de mult e avizat preotul la bunăvoința specială a ceriiului în toate întreprinderile și lucrările sale! Legătura dintre slugă și Stăpân caută să fie cât mai strânsă, cât mai vie, cât mai neîntreruptă, pentruca mila Atotputernicului să ajute neputinții uneltei omenesti aleasă dintre oameni pentru oameni. Folosirea mijloacelor ce întrețin, întăresc și limpezesc această legătură mai presus de fire este arta în care excelează sfinții, indeosebi cei rânduiți să fie vânători de suflete pentru împărăția ceriurilor, datorința tuturor tovarășilor de apostolie fiind aceea de a se nevoi să le urmeze pe cât li-se poate.

2. Sufletul evlaviei

Va fi la mintea oricui că vorbind de acea evlavie despre carea scrie apostolul că spre

²⁾ Cf. A. Mennin: *Esprit du Curé d'Ars*.³⁾ Paris. 1926. pag. 114.

toate este de folos (πρός πάντα ωφέλιμος), având în vedere viața și a celei de acum și a celei viitoare (1 Tim. 4, 8) nici se poate să ne scape din vedere rugăciunea ploaia cerească ce hrănește izvorul întăritor, mântuitor al evlaviei creștine adânci și nețărite.

După sf. Toma de Aquino rugăciunea este: Ascensio mentis in Deum, înălțarea minții înspre Dumnezeu. Care va să zică rugăciunea nu este o lucrare speculativă a rațiunii, ci o lucrare practică, ce presupune acte de-ale voinții. Pentru că urmare este osteneală, trudă, muncă, în adevărul înțeles al cuvântului, pentru a ne păda de tot ce nu-i Dumnezeu, pentru a ne fixa în Dumnezeu de așa, încât să ne avântăm într'un nou elan spre bine; e o conversație cordială (ca-i limbajul credinței, al nădejdiei al iubirii noastre, vorba lui Bossuet), simplă de-o naivitate copilărească și mai presus de toate practică. Faurul nu bagă fierul în foc să roșiască și să lumineze ci ea să devină nevădită! Asemenea și rugăciunea nu lămurește, inteligența nice nu încăzește inima creștinului, decât pentru a-i face sufletul mai suplu, mai capabil de a fi ciselat, mai îngăduitor într-un i-se îndepărta defectele și forma omului cel vechiu, mai primitiv de virtuți și de forme, Isus Hristos³⁾.

³⁾ J. B. Chautard O. S. B.: *L'Âme de tout Apôtre*. Paris. 1924. pag. 203—204.

aprijinul primpretorului plasei, dlui Dr. Ion Stupariu, care se întâmplă să fie și el unit.

Comisia interimară în ședința sa din 1 Februarie c. a și votat cu unanimitate de voturi cedarea terenului cerut și d. primpretore încă a promis din partea sa tot ajutorul.

Acum însă boclucul! Protopopul ortodox, pâr. Ion Gheța, care vede în acest lucru un *atentat* contra bisericii dominante, a început „a arma”. Încă în după amiaza aceleiaș zile a convocat adunarea generală a Casei Naționale, unde a căutat să agite pe membrii, pe chestia acestui „atentat”, dar fiind foarte odios înaintea credincioșilor săi, aceștia au cerat să-l potolească, îndemnându-l să nu provoace scandări pe această chestie.

Nemulțumit de acest rezultat, pâr. Gheța pornit, ca ieșit din fire, spre primărie și prin colțuri de străzi aduna oameni în jurul său, strigând și agitând mereu contra hotărîrii luate de Comisia interimară. Cum însă cu țaranii nu putu ajunge la rezultatul dorit, a încercat acelaș lucru cu intelectualii. În casa Drului Borca s'a întâlnit cu primpretorul și în fața lui multora (medici, ingineri) i-a spus aceiaș: „Să iei la cunoștință, că de azi sunt dușmanul neîmpăcat al D-tale. Voi încerca cu toate puterile ca să ne despărțim. Nu pot permite, ca aici, pe capul meu, să se zidească o biserică unită. Și dacă o faceți, să știți, că eu îi pun dinamită”. Cum însă cei de față încă nu i-au dat atențiune, a trebuit să plece.

După o noapte nedormită — petrecută, pe pare, în continue agitații — a ținut apoi a doua zi în biserică o strașnică predică contra primpretorului unit, contra bisericii noastre și a provocat pe episcopul bisericesc, care este președintele Comisiei interimare, să părăsească imediat biserică, pentru că „a avut în răznea să deie mâna cu dușmanii bisericii dominante, și să voteze cedarea acelui teren”. Episcopul s'a executat numai decât, ca să nu mai audă cum pâr. Gheța a purces apoi la excluderea din biserică și a celorlalți 2 membrii ortodocși ai Comisiei interimare.

Văzându-se acum fără „dușmani” în biserică, a declarat războiul pe față, spunând între altele: „Voi să-mi stați în ajutor. Pro-

testați în toate părțile. Nu lăsați să ne nimicască biserica.”) Eu, nu voi permite, pe viață și moarte, să se zidească aceasta capelă și și dacă totuși s'ar face, eu — preotul, protopopul vostru voi pune o dinamită spre a-o împărștia în aer. Iar pentru primpretorul va găsi finul meu Boleanțu (prefectul județului) ac de cusut cojocu, și garantez, că în 24 ore nu va mai fi primpretor.”

Acestea s'au petrecut în ziua de 2 Februarie la sf. liturgie, la predică, în fața altarului. Că apoi cu ce impresii au părăsit bieții credincioși biserica, reiese lămurit din faptul, că încă în aceeaș zi o parte însemnată din frunțașii comunei s'au prezentat la primpretorul, spunându-i că ei nu se solidarizează cu protopopul lor și promit chiar ajutor la zidirea capelei unite.

Au urmat apoi din partea pâr. Gheța intervenții la prefectură, articole prin ziare,**) și un apel contra hotărîrii aduse de Comisiunea interimară. Auzind credincioșii și despre aceste noi isprăvi ale protopopului lor, s'au prezentat din nou, circa 40 frunțași, la pretură și au cerut, să se facă demersuri contra protopopului, care — în loc să-și grijească de parohie — seamănă vrajbă între bisericile românești.

Am scris aceste rânduri, ca să se știe.

Iar noi preoții uniți din jurul Buziașului de acum îl invităm pe dl Gheța la binecuvântarea capelei noastre, care se va ridica, ori vrea, ori nu, Sfinția Sa, și se va preda destinației sale încă în anul acesta.

Ion T. Pop, preot.

Orașul Papilor. Ocupându-se de împăcarea dintre Vatican și Quirinal, d. *Alexandru Marcu* (traducătorul Vieții lui Isus de G. Papini) are în Nr. 123 (16—28 Februarie c.) al

*) Ce puternică convingere despre tăria bisericii sale!

**) Am citit și noi unul, absolut lamentabil, în „Foaia diecezană” din Caransebeș (Nr 9 dela 2 Martie), în care — utilizându-se vechiul clișeu — se descopere „noui uneltiri” uniate și se cere ajutor împotriva uniților cari vin să deslănțuiască (prin gândul de a-și ridica o capelă la Buziaș) »războiul confesional.«

N. R.

revistei „Viața literară” din București și următoarele șire, cari merită a fi reținute:

Despresurat din obsesia fictivei sale captivități, catolicismul se vede astăzi, cu mijloace sporite, în deplinătatea facultăților sale de luptă și expansiune. Forțele sale impunătoare și până ieri, păreau enigmatice pentru spectatori desinteresați, precum suntem... Iată însă că marea revistă „*Illustrazione Italiana*”, publicată de editorul Treves din Milano, aduce dar de an nou cititorilor săi un voluminos număr special închinat Orașului Papilor, în care ni-se oferă prilejul de a cunoaște în discreta-i intimitate viața de apostolică și cucernică străduință a celorce veghiază asupra destinului catolicismului, de aproape și de departe.

Editorului Treves îi revenea sarcina de a ilustra marele eveniment istoric întâmplat la Roma, în așa chip, încât splendoarea momentului să nu fie întârșită de documentar posterității precum nu i-s'ar fi convenit tradiționalului fast papal. Dar atât bogăția ilustrațiilor în culori cât și noutatea lor, alături de numele celor aleși să compileze textul acestui număr special, îl scutesc de orice răspundere.

În felul acesta ne este dat să facem cunoștință cu sinteza faptelor de seamă cari ilustrează impresionanta istorie a Papilor, sau cu marele lor aport la îmbogățirea artei cu neprețuite capodopere, de ei cerute și răsplătite din plin... Pătrunzând mai indiscret în intimitatea acestei vieți de fastuoasă evlavie, iată-ne întârșite și anacronismele tradiționalismului papal în costumele multicolore de arlechini cu sulță și coif de oțel ale gărzii de Palatini și mercenari elvețieni. Iată, în sfârșit, Muzeele, Grădinile, Arhivele și Bibliotecile vaticane.

Semnalând acest număr special..., nu vom uita o socoteală: numărul de 140 pagini, cu 6 horstexturi în tricromie și 16 în rotocal, pe lângă cele 130 ilustrații, costă mai puțin de 400 Lei. Cu cât ar putea oferi arta grafică românească o lucrare ca aceasta, în condiții asemănătoare?

Semnalarea acestui număr special al revistei italiene este acum cu atât mai binevenită, cu cât acordul comercial, încheiat Marția trecută cu Italia, îndreaptă și altfel atenția lumii românești asupra Romei, numite cu atâta dreptate „orașul Papilor”. Cititorii noștri cari vreau să-l aibă se pot adresa Librăriei noastre seminariale, care, având mai multe comande, îl poate aduce în condițiile cele mai ușoare.

PRIN INTREBUIŢARE îndelungată fiecare mașină se strică și se roade. Tot așa organismul uman se uzează. Improspătați țesuturile și organele vitale slăbite, prin întrebuințarea sistematică a OVOMALTINEI.

Secretul și sufletul oricărei evlavii adevărate este rugăciunea. Istoria bisericii nu știe să isprăvi mari într'ale spiritului (apostolie cu orba, cu peana, cu jertfa vieții) ce n'ar fi braț și nu s'ar fi săvârșit sub înriurirea suferințelor primite în rugă îndelungate și cucernice.

Sf. paroh de Ars e și el o dovadă strălucită sub acest respect, din copilăria-i curată până la cel din urmă suspin al vieții sale de viață apostolică.

Crescut la sânul unei măicuțe pătrunse de frica Domnului, dânsul îndrăgește de micuț conversația cu ceriul. Pruncușorul cu ochi vineți și bucle brunete, ori unde ar fi fost: în casă, în grădină, pe stradă, la câmp, întârșită ce auzia ceasul bătând își făcea cruce, făcea o Născătoare și își mai făcea apoi o cruce. Mi-se pare că picul tău mă ține drept dracu” a văitat într'o zi către tatăl lui Ioan un vechi ce-l văzuse din ogradă făcându-și la cruce. Trebat asupra faptului, micuțul a răspuns frat: „Păi eu n'am știut că mă vede vecinul. Apoi nu-i așa că se cade să-ți faci cruce înainte și după rugăciune?”

Altă dată s'a păzit mai bine. Într'o seară, era pe atunci cam de patru anișori — se recoară ușurel afară. Mamă-sa bagă de seamă că lipsește. Il așteaptă să vină. Dar el nu mai vine. Il caută și nu-l găsește. Il strigă, dar el nu răspunde. În sfârșit cu spaima în suflet că l'are înăuntru dobitoacelor, dă și în

grăjd și har Domnului: Micuțul, în genușchi, la iesle, între două vite ce rumegau tihnite, era cufundat în rugăciune!..

Așa face și mai târziu, când scoate la pășune oile, vacile și măgarușul tatălui său, în tovărășia unei surioare și a altor băieți de seama lor: Se retrage, când poate, sub o salcie scorburoasă și recitează rosariul ingenunchiat pe iarbă, ori face pe preotul: fabrică ad-hoc o cruce de lemn, înșiră băieții în linie de procesiune și colindă valea cântând cântece naive sau recitând împreună rosariul, într'o vreme când în Franța era suprimată orice ceremonie religioasă⁴⁾.

Cu adevărat: Din gura pruncilor și a celor ce sug ai săvârșit laudă!..

Năravul sfânt de a se ruga mult și cu foc și-l păstrează și când părinții îl pun la munca grea a câmpului. Pe drum, spre țarină, se ruga. De câte ori auzia clopotul se ruga. Dacă era cineva cu el în holdă se ruga în tăcere, dacă era singur se ruga cu voce înaltă, ori cânta. După gustare se întindea și el pe iarbă la odihnă, ca ceilalți, se făcea că doarme, de fapt însă se ruga mereu. Târziu seara, după culcare, aprindea candela deasupra păcelului din grajd, cetia, medita și se ruga, până ce rupt de oboseală trebuia să închidă ochii spre somn⁵⁾.

⁴⁾ Cf. Fr. Trochu: Le Curé d'Ars. Paris. 1927. pag. 9—23.

⁵⁾ Cf. A. Monin: Le Curé d'Ars¹⁸. Paris. 1926. pag. 26.

Ridiculizat, persiflat, tachinat, nu prea înțeles totdeauna, șicanat adesea, el și-a căutat mângâierea, tăria și lumina în rugăciune, în focul lămuritor al căreia s'a format personalitatea sa proeminentă ce va fi obiectul de admirare al lumii creștine, și pilda ce va însufla curaj păstorilor sufletești în ceasuri de deprimare. „Tot răul ce apasă asupra noastră în lumea aceasta — va afirma el mai târziu pe temeiul de experiență îndelungată — vine deacolo că nu ne rugăm, ori ne rugăm rău. Și dacă vreți să știți motivul, iată-l: Dacă am avea norocul să ne rugăm lui Dumnezeu cum se cuvine, ne-ar fi cu neputință să cădem în păcat; iar dacă n'am avea pata păcatului, Dumnezeu n'ar fi silit să ne pedepsească⁶⁾.”

Să nu silești pe Dumnezeu să te pedepsească pentru păcatele tale, ci să te binecuvinteze, cu tot ce întreprinzi spre mărirea Lui și mântuirea ta și a păstorilor tăi, în urma rugăciunii cucernice și stăruitoare: Asta-i gândul călăuzitor al vieții sale pastorale. — Sfințit de preot, la 13 August 1815, în vârstă de 29 ani și mai bine, după cazne amarnice și umilitoare cu studiul, între multe lacrimi și suspine, dânsul se dă cu totul gândului său drag de a se sfinți și de a sfinți pe alții pe calea ce-i era deja bine cunoscută. Umilit și atunci când este

⁶⁾ Cf. L. Niderberger: Goldkörner aus den Reden und Katechesen des seligen Joh. Bapt. Vianney. Limburg a. L. 1916 pag. 102.

Știri mărunte

Din semnele vremii. Cultură, civilizație, progres, avânt ce întrece puterile fantaziei. In aceeași vreme: statistici înfricoșătoare de divorțuri, ticăloșii, perversități și — sinucideri. Toate arată cifre în plin progres. Revista »Bodenreform« constată că în Germania numărul nenorociților cari au fugit din calea greului vieții a ajuns într'un singur an la 16.480! Pe zi: 45! Aproape la fiecare jumătate de ceas o viață stinsă brutal, de bună voie, într'o singură țară. Și, ca procent, stă la același grad Austria, urmează apoi Cehoslovacia, Letonia, Elveția, Danemarca ș. a. m. d. Și, ce-i mai dureros: cauza care duce la această deslegare crâncenă este în prima linie mizeria materială, foamea. »Boale«, »dragoste nefericită« cad cu totul pe planul al doilea. Trist certificat pentru înfloritoarea noastră civilizație, care nu poate asigura măcar un codru de pâine pentru naufragiații vieții, cărora le-a șters mai întâi din sufletele razământul mângăitor al credinții.

Mulțumită publică. Curatorul bisericii unite din Voila, în numele credincioșilor săi, își ține de sfântă datorie a mulțumi și pe aceasta cale Dlui Dr. Șerban de Voila, avocat, fiul acestei comune, — pentru marimozitatea făcută, dăruind sfintei noastre biserici căsile și supraedificatele de pe intravilanul Nr. 1697 a comunei Voila, cu drept de proprietate, în valoare de cel puțin un milion Lei. Din ședința curatoratului bisericesc. Andrei Radeș preot, președinte.

Locale. Dumineca viitoare, a treia a sf. Paresimi, va predica în catedrală Păr. Ioan Moldovan, profesor al liceului de băieți.

— In fața iminentei *alegeri de nou consiliu orășenesc*, comisiunea interimală continuă a lămurii pe alegători, în cifre inapelabile, asupra gestiunii răposatei primării. Bravii contribuabili Blăjeni află cu uimire, că foștii arhonți au lăsat anulului 1929 o datorie de 892,439 Lei, din cari 459,439 nici n'au fost trecuți în buget, și se minunează mai ales de bravura celor 6 vite ale urbei, cari în 1928 au mâncat 56 care de fân și multe alte bunătăți (în zece luni: 49,149 Lei, pe când actualii conducători le-au ținut tot atâta vreme cu 7,862 Lei). Hărnicia foștilor edili o laudă P. T. T. care numai pentru telefon are de primit pe zece luni 31,176 Lei, pe când cei de azi, greoi, abia îi fac venit, tot în atâta vreme, de 7,783 Lei. — Nu, pentru oamenii de bună credință, alegerea de mâine nu e grea. Rezultatul ei va dovedi, suntem siguri, că cinstea, bunul simț și judecata sănătoasă încă n'au pierit.

— Reuniunea meseriașilor și comercianților noștri a ținut, Dumineca trecută, o nouă *Șezătoare artistică-literară*. Continuând firul vieții

ridicat în rândul slujitorilor altarului⁷⁾, petrece în calitate de vica-capelan lângă cucernicul părinte-paroh din Ecully, Charles Balley întrecându-se în mortificații și întărindu-se împrumutat în sborul spre sfântenie, până la moartea acestuia, întâmplată în 1817, luna Decembrie. Urmașul dânsului, un anumit M. Tripier s'a grăbit să se debaraseze de capelanul Vianney; ceeace i-a și succes. Acesta, în 9 Febr. următor își poartă deja bagajele străcăcioase în spre Ars, o parohie neînsemnată, la 35 Km. spre nord de Lyon, — teatrul atâtor lupte și atâtor izbânzi duhovnicești ce vor fi povestite cu admirare din neam în neam.

⁷⁾ In scrisoarea ce o duce chiar el însuși, per pedes apostolorum, vlădicului Simon, dela Grenoble, — cale de peste 100 Km. buni — în vederea hirotoniei sale, se spunea că i-se poate da darul preoției pe lângă clausula de a nu avea puterea de-a deslega de păcate decât mai târziu, când va vedea de bine Ier. al lui său!

lui Napoleon, președintele Dr. Coriolan Suciune-a dat o iconă induioșătoare despre »prăbușirea Vulturului«. Declamări reușite și un punct de muzică executat de orchestra bună a dlui prof. Celestin Cherebețiu, au întregit programul șezătoarei, care a avut și astă dată sală plină și atentă.

Mulțumită publică. Ni-se cere publicarea următoarelor: »Subsemnatul, în numele credincioșilor bisericii greco-catolice din Lunca (Friș), aduc cele mai sincere mulțumiri Prea Stimatei Dne Susana Dr. Mureșian din Hida, jud. Cluj, pentru dragostea activă arătată față de locașul Domnului, trimițând bisericii noastre sărmăne suma de 1000 Lei (una mie Lei). Dumnezeu să-i răsplătească insutit!« — Nicefor Buta, paroh greco-cat.

IN LOCUL UNTUREI DE PEȘTE, gustosul și plăcutul Jemalt este un deliciu pentru copii. Prețul unei cutii lei 77.

Incassarea impozitelor. Fiscul și contribuabilul sunt pe picior de bătaie dela începutul lumii. Așa-i, pe semne, rânduiala firii. Precum tot firesc este, că lupta se poartă cu noroc schimbăcios. In general, statul e brutal; contribuabilul însă e abil. Așa s'a întâmplat, nu odată, că fiscul arțăgos a rămas pur și simplu caraghios. Mai nou însă, pare că s'a gătat cu gluma. Strâns cu ușa de imensele greutatea moștenite, statul nu mai admite să i-se tragă chiulul, nu îngăduie evasiuni, nici întâzieri la încasarea drepturilor sale. Legile și ordonanțele fiscale, tot mai precise, tot mai severe, nu-și mai dau rând. Cea mai nouă, a Directoratului Cluj, atrage din nou atențiunea perceptoarelor asupra dato-

rinței de-a încasa diferitele soiuri de impozite la datele fixate în legi. Cele trimestriale (impozitele agricole, comerciale, profesionale, industriale și pe venitul global) se vor încasa și pe la stabilirea nouilor impuneri, după cota de trecut. Celelalte se vor plăti lunar. Impozitele pe salarii, în general, în luna următoare acestor în care s'au plătit. Asupra termenelor de plăte se va atrage atențiunea contribuabililor prin comunicate scurte, în gazetele locale, punându-se în vedere și sancțiunile contravenirii. Desincasării fiecare administrație financiară va fi înainta lunar o situație comparată cu situația lunară corespunzătoare din 1929.

NE APĂRĂ DE INFLUENȚĂ și gută ne vindecă de laringită și tensiuită numai stilile Anacot. Prețul unei fiole lei 37.

Pentru biserica din Zaul de Câmpie. Pe gândul nobil de-a se zidi un locaș de închinare în a stă parohie încercată aduce obolul său de jertfă și pțimea districtului Morlaca. Au oferit câte 50 Lei: I. Truția, adm. prot. Ciucea; — Gh. Rusu; Huedin Teodor Lungu, Bociu; — Eugen Anca, Brășor; — V. Ghițu, Fildul de sus; — Sabin G. Truția, Fildul de mijloc; — Dumitru Potra, Hodiș; — Virgil Pop, Morlaca; — Ioan Mereu, Rechițele; — Paul Anca, Săcuieu și I. Cobârșan, Zam-Săncraiu — Total Lei 550.

† Păr. Augustin Măndruțiu, pop-paroh în Mireșul-Mare (dieceza Gherla) trecut la cele veșnice în 4 Martie 1930, în v. 57 al vieții și 33 al preoției sale cinstite. Fie-i partea cu dreptii!

„TECANA“ Societate Comercială pe acțiuni TEACA

Convocator

Domnii acționari ai Societății pe acțiuni „TECANA“ din Teaca sunt invitați prin aceasta la

a X-a adunare generală ordinară

pe ziua de 6 Aprilie 1930 oara 3 p. m. în localul Societății, pe lângă următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul Consil. de Ad-ție, a comitetului de cenzori și darea absolutului.
3. Împărțirea beneficiului net.
4. Complectarea Consiliului de Ad-ție.
5. Alegerea comitetului de cenzori.
6. Urcarea capitalului societar la 300.000 Lei și cererea autorizației de funcționare și urcarea capitalului cu drept de emisiune până la 1.000.000 Lei.
7. Inchiderea adunării.

Vor avea dreptul a participa la adunarea generală toți acționarii înscrisi în registrul acționariilor cari au depus acțiunile la Societate până în 5 Aprilie 1930 ora 12 a. m.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Active	Contul Bilanț la 31 Decembrie 1929	Pașii	
Casa	122 342 37	Capital	200 000
Mărfuri	128 828 80	Fond de rezervă	14 000
Debitori	92.766 33	Creditori	123.770
Mobilier	11.000—	Dividend neridicat	4.600
		Profit net	12 500
	354.937 50		354.937 50

Contul Profit și Perderi

Spese generale	30.413 13	Venitul de mărfuri	96 400
Salare	43.500—		
Chirie	10 000—		
Profit curat	12 500—		
	96 413 13		96 400

Teaca la 31 Decembrie 1929.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Moise Petric președinte	Augustin Pop	Ioan Morar	Ioan Ersen	Iosif Măndruțiu
Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă în consonanță cu registrele societății.				
Leonida Niculescu presedinte	Mihail Moldovan	Alexandru Morariu		